

CATALUNYA SOCIAL

Organ d'ACCIO SOCIAL POPULAR

Any XV. Núm. 764

Un any, 12 ptes. — Núm. solt, 25 cts.

23 maig 1936

PUBLICACIÓ
SETMANAL

Redacció i Administració
Carrer del Pi, 12, principal

Telèfon 21160
BARCELONA

Un aniversari que ens ha de fer meditar

El dia 15 de maig es compliran els 45 anys de la promulgació de l'Encíclica «Rerum novarum», que vingué a recollir la doctrina i la tradició d'estudis d'aquells homes que, capitanejats per Ketteler, Vogelsang, Decurtins i altres, clamaven pels drets del treball, i que vingué, encara més, a obrir un solc profund en la consciència de l'esdevenidor per a fer girar els ulls vers els deures, bon xic oblidats, dels homes, en pro de la justícia social en les relacions de la producció. Segle i mig de liberalisme havia estat suficient per a rovellar en els esperits la clara doctrina catòlica en aquest punt; i Lleó XIII es captingué de la necessitat de treure la pols que cobria la mateixa i desoxidar-la d'un cop pel sistema més autoritzat del món: la veu del Pontificat.

I en aquest espai de 45 anys, quina transcendència i quines repercussions ha tingut el memorable document pontifici? No diríem veritat si afirméssim que no ha tingut un eco ben ressonant en el món. Fins i tot en aquells medis en què tot sembla valorar-se només que a la llum de principis civils, com els medis ginebrins, la «Rerum novarum» ha estat reconeguda com un document d'or, lluminós i fill d'una clara intel·ligència que s'avença per molts anys a les realitats socials del món.

Però entre els catòlics mateixos, sobretot entre els de les classes patronals, ha tingut l'Encíclica el ressò que hauria calgut? Les doctrines del salari vital, del foment de l'associacionisme obrer, de les assegurances que han de tutelar les contingències de la vida de l'obrer, i, sobretot, de les responsabilitats dels dirigents respecte a l'esperit dels dirigits, han tingut les conseqüències que hauria calgut? Dissortadament, no. La veu de l'egoisme — tan ben centrada en l'economisme liberal, que permet oprimir el feble amb el lliure joc de l'oferta i la demanda — ha triomfat damunt de tot, i manta vegada el patró no ha tingut altres orientacions que

les de l'augment dels beneficis i la resistència a totes aquelles reformes justes que l'Estat implantava o els obrers exigien. I una moral ha estat establerta per a la conducta diària i altra moral pels llibres de comerç, en els què els guanys s'ho havien de menjar tot, sense recordar ni voler conèixer la situació de misèria en què es trobaven, manta vegada, els obrers a les ordres del patró o del capità d'empresa.

Si les orientacions del document lleoní haguessin estat tingudes en compte, el problema social no hauria arribat a l'estat d'enverinament en què es troba o, almenys, moltes amenaces que avui es dibuixen a l'horitzó restarien atenuades per la contrapartida dels obrers satisfets amb el salari vital, amb el subsidi familiar, amb les assegurances per a la vellesa, la invalidesa, etc. És a dir, tot el que avui ha imposat l'Estat, després de revoltes i coaccions, hauria pogut venir pels camins de la comprensió mútua i de la justícia social espontàniament reconeguda, i el verí no tacaria les relacions entre els dos estaments més directament interessats en la producció.

Cal, catòlics, que fem examen de consciència, i oïda que la nostra la trobéssim conforme amb els dictats de la justícia social, que no és pas cosa estranya a la concepció catòlica del deure patronal, sinó la més adient amb el mateix i amb ell més íntimament relacionada.

Si el 45 aniversari de la «Rerum novarum» ens obrís un xic de claror en les nostres consciències ja podríem dar per ben emprada la meditació a què ens pot portar aquest aniversari. Si cal esmenar conductes, fem-ho; i si l'esmena no ha de servir per a remeiar completament molts mals socials — ja que totes les coses tenen la seva oportunitat —, almenys que pugui servir per a deixar-nos la consciència tranquil·la respecte al deure social complert.

Fantasies evangèliques

L'àngel de Zegrí, el captaire

PER JORDI ARNAU

El camí que portava de Jerusalem a Gaza, en els temps que Nostre Senyor Jesucrist seguia amb ses prèdiques la Palestina, començava amb pujada cap a Betlem i Hebron, per a enfonsar-se tot seguit ràpidament, seguint el curs d'una riera, i, passats els primers revolts del país muntanyós, apuntava a Gaza de dret a dret, per mig de planes, fins arribar a la mar. A prop d'aquest tros de ruta, abans d'arribar als plans, a mitja jornada de les dues ciutats que hem esmentat, Hebron i Gaza, apartada mitja hora del camí cap a Tramuntana i dalt d'un turonet, es veia una masia de pagès habitada per una família. Eren marit i muller, i, en comptes de fills, que Déu no els n'havia donat, tenien dos mossos cixerits que ajudaven l'amo a conrear la costa de llevant plantada d'oliveres i garrofers i la plana de ponent amb un camp de blat i una bella i ben arreglada vinya. En el temps de la nostra relació, el marit tindria com uns cinquanta anys i ja en portava vint de matrimoni ben avingut. I Déu era amb ells, perquè esperaven el Messies, observaven amb diligència i perseverança la llei de Moisès i feien bones almoines als pobres.

En una vetlla d'hivern, tot esperant el sopar, mentre la muller amb una grossa cullera de boix remenava les farines de bon forment que bullien a la llar, algú va trucar a la porta. L'amo que fa:

— Quí demana, en aquestes hores?

I respongueren des de l'altre costat:

— El pobret Zegrí; si li volien dar un jaç en aquesta freda nit!

— Entreu, bon home; tindreu estada i un plat de farines, si la mestressa no hi té res a dir.

I Zegrí entrà, amb cara d'home agraït, i fou invitat a seure a la vora del foc, amb els familiars.

— Com us va el negoci, Zegrí?

— A mida del voler de Déu, ni més ni manco.

— Ja teniu prou pena, amb aquest braç assecat i no poder treballar. Mai no ens heu contat com va passar que us vingués aquest mal.

— Potser perquè mai no m'ho heu preguntat. Ganes de contar-ho, rai! Però sempre tinc present el que em deia el pare, quan jo era infant: «no explíquis mai res que no et preguntin».

— Així, ara, no us quedarà més remei que contar-ho.

— És clar que el contar-ho no m'ha de donar remei al mal; però, si voleu escoltar... Quan jo tenia setze anys, i d'això ja en fa trenta-tres, un any ençà, un any enllà, jo estava de mosso a casa d'un pagès,

tocant a Hebron. Jo sempre he corregut per aquestes terres. I era una vigília d'un dissabte, ho tinc ben present, que va haver de fer parada a casa nostra un pastor que pujava de Gaza, on havia anat a vendre un ramadet d'ovelles. Com ara jo, ja se li veia que tenia alguna cosa per contar i no gosava, i va començar dient: «Si jo pensés que havia de ser cregut...» I l'amo tot seguit li va dir: «Conteu, conteu, ja ens en prendrem el que ens convinguí». I l'home es va posar a contar el que tenia al pap. Quines coses! Ja feia sis setmanes! Sí! Havia vist i adorat el Messies! Ell i altres. Uns angelets de Déu els havien donat la notícia i els havien dit on i com el trobarien, a un estable de Betlem. L'amo s'ho va escoltar com qui sent ploure, i no se'n va creure res ni mica. I el pobre pastor, mig plorant, repetia: «Ja ho va dir el profeta que vindria el Messies a casa seva, i els seus no el voldrien rebre». L'amo i tots els de casa hi feren bella gatzara, a l'esquena del bon pastor. Jo no; de bell antuvi vaig veure tot el que ens havia contat, perquè feia cara de bon home i de no ser cap mentider. El pastor ja no va dir ni una paraula més del cas i va passar el dissabte amb nosaltres, i l'endemà va recomençar el seu camí cap a Betlem.

Aquella tarda, jo m'estava esporgant oliveres, i quan vaig donar un cop de destrial vaig sentir una veu que em deia: «Zegrí, a mitja nit, vés camí de Betlem i veuràs el Messies». Jo em vaig pensar que algú de sota l'arbre em parlava; mes com no hi vaig veure ningú, vaig pensar: «Això és una illusió que et ve del que vas sentir ahir». I altre cop vaig oir la mateixa veu que em deia: «Zegrí, a mitja nit, vés camí de Betlem i veuràs el Messies». Llavors vaig entendre que aquella veu em sortia de dintre i que era una veu d'àngel del Senyor, d'aquelles que no enganyen. A l'hora de plegar vaig dir a l'amo: «Me'n vaig a Betlem, a veure el Messies, i sabré si el pastor ens ha dit la veritat». I l'amo em va dir que ja me'n podia anar, i, si no tornava, millor. Tal dit, tal fet; en havent sopat, les emprenc cap a Betlem, molt poc a poc, i m'asseia sovint perquè se'm fes mitja nit pel camí. Amb això vaig veure que del camí de Betlem venia algú. Era una dona jove, que anava dalt d'una somera, i un home que aguantava la bèstia pel ronsal. L'home mirava a l'esquerra, com si cerqués algun caminet. Quan em va veure, em va preguntar si sabia alguna drecera per anar de pressa a Gaza. Jo llavors (i ara també) sabia tots els corriols i tots els camins, i els vaig portar a un caminet que feia una forta baixada. La dona va haver de saltar de l'ase, i llavors vaig veure que portava un infant a la falda, i jo li vaig pendre perquè pogués saltar, i li'l vaig tornar tot seguit. És veia que n'estava gelosa. I quan el va tornar a tenir en els braços, l'infant treia llum per la cara i per les manetes i per tot el seu vestit.

eregumil
Fernandez

Aliment complet a base de cereals i llegums. Insubstituïble
en les intoleràncies gàstriques i afeccions de l'estómac

Fernandez & Canivell
-Málaga-

Jo vaig pensar: «És el Messies». I el vaig besar, i també el vestit de la mare, i la mà del pare. Ja quedàrem amics. Jo els vaig acompanyar un bon tros i vaig entendre que anaven de pressa i fugien, perquè el rei havia sabut alguna cosa d'aquell nen, i el cercava per matar-lo. Per això no anàvem mai pel camí ample i sempre seguint caminets de cabres, fins que se'ns va fer de dia que Gaza ja es veia de lluny. El pare de l'infantó em volia dar una moneda; mes jo no la vaig voler prendre de cap de les maneres. Llavors ell em va posar la mà damunt l'espatlla dreta i em va dir: «Bon minyó, Déu t'ho pagarà». Fugien a Egipte! De bona gana els hauria acompanyat a l'altra part del món; vaig pensar, però, que no hauria estat prudent. Hi podia fer nosa! Podia fer nosa als designis de Déu!

Tan bon punt em vaig separar d'aquella amable companyia, vaig començar a sentir un dolor a l'espatlla que m'havia tocat aquell sant home guardià del millor tresor del món; i en pocs moments el braç em va quedar paralitzat i en pocs dies em va quedar sec com el veieu. I jo em queixava de pensament al bon Déu per aquell càstig que m'havia imposat. I per segona volta em va treure de dubtes aquella mateixa veu que després tantes vegades he sentit: «Capta, minyó, això és un do de Déu».

Us costa d'entendre? A mi no em costa gens: tantes vegades m'he dit: «això és un do de Déu», me la fe se m'ha refermat com no es pot dir. Mireu el meu braç, el do de Déu!

L'amo el va interrompre així:

— I diu que heu sentit moltes vegades aquesta veu?

— Sempre que l'he haguda de menester. Quatre anys més tard, els primers quatre anys que vaig portar la vida de captaire que encara porto, m'estava un dia menjant un mos de pa sota l'alzina d'a prop la font on aneu a cercar l'aigua de beure. Presa la refecció i apagada la set, aquella veu amiga es va fer sentir: «Puja al camí i espera't». Jo pujo al camí, i espero. De Gaza pujaven, fatigats, un home i una dona i un infantó de quatre anys. La dona i l'infant dalt la somera, la mateixa somera de quatre anys enrera. Era més senzill reconèixer la somera que les persones; aquestes venien tan torrades del sol d'Egipte i el pare i la mare tan eixuts i margs! Jo els vaig parlar: «Bona gent! Com me plau reveure-us. I aquest infant, pobrissó! Qui diria que és el rei d'Israel! De bona gana prendria la llança a favor seu!» I el pare em respongué: «Un favor podeu fer-nos, bon jove, i és de mostrar-nos alguna font per apagar la set i menjar-hi una mossegada». I jo els vaig dur a la font, i, mentre ells menjaven, jo els contava tot el que havia passat després de la seva fugida, com dotzenes d'infants havien estat degollats sense pietat, com el mal rei que llavors governava, veient acostada la seva fi, havia empresonat cinquanta persones principals, amb ordre de fer-les morir un instant després de la pròpia mort, única manera de què el dia de la seva mort fos un dia de dol; com havia mort en terrible desesperació; com els presoners havien estat alliberats, venint a ser el dia de la mort del rei com un dia de jubilació, i també els vaig contar com no s'havien de fiar gaire del nou rei pel que deia la gent, i vaig saber que ells no es quedaven pas per aquelles terres, sinó que se'n volien anar a viure a la Galilea. Després els vaig mostrar el meu braç sec des del dia que

aquell bon home me'l va tocar, i li vaig dir com n'estava content, perquè m'ho havia pres com un do de Déu, i ell em va respondre que Déu ja sabia per què feia les coses. Encara els vaig acompanyar fins a Hebron, i els vaig deixar a mig camí de Betlem, besant Jesús, el mantell de Maria i la mà de Josep, que aquests eren llurs noms per si no us els havia dit.

— Però el braç us ha quedat sec, i vós ben inútil per treballar.

— El captar, per qui no pot fer altra cosa, també val com el treballar, i ens dona pa ben guanyat. No he tingut mai cap altra malaltia, i això és un altre do de Déu. I aquella veu que sento de tant en tant, no val més que un braç bo? Doncs ara veureu que es van passar anys i anys i jo sense saber res del Rei d'Israel i sempre pensant que poca cosa podria fer per Ell el dia de la lluita que jo pensava que vindria un dia o altre. Sempre captant per aquest camí d'Hebron a Gaza i de Gaza a Hebron, i sense rebre del meu àngel cap altre avís, quan ara farà tres anys, un dissabte que jo el vaig passar a una barraca del bosc, vaig sentir un xiulet d'un merlot, que em va despertar, i tot seguit aquella veu d'altres vegades, que em va dir: «Vés a Galilea, a la muntanya, sobre el mar petit, i sigues allà la vigília del dissabte vinent a mig dia». Com que feia tants anys que la veu no m'havia parlat, vaig dubtar, i em preguntava jo mateix: «He sentit bé?» I la veu em va tornar a dir aquelles mateixes paraules. A mi poc me costa anar d'ací per allà, perquè totes les meves coses les porto a sobre, i l'endemà mateix vaig començar a caminar sense pressa i vaig arribar a la muntanya que se m'havia dit, el dia i l'hora assenyalats. I em vaig trobar allà tota una gentada aplegada i en mig d'ella un home que els predicava i deia: «Benaventurats els pobres, que d'ells és el regne dels cels». Aquelles paraules van fer dins el meu cor com una mena de ressò estrany, i encara que el predicador deia moltes altres coses, jo no en sentia sinó una: «Benaventurats els pobres! Benaventurats els pobres!» I quan la prèdica fou acabada, molts esguerrats s'acostaven a Jesús i Jesús els guaria i els deia: «No torneu a fer pecats». I jo pensava que si anava a demanar-li-ho, també posaria bo el meu braç, i em preguntava: «Hi vaig? No hi vaig?» I com que no vaig sentir cap veu que em digués: «Vés-hi», no vaig gosar. Però jo vegí la cara de Jesús il·luminada d'una gran resplendor i vaig entendre que aquell home gran era aquell nen que jo havia vist i besat feia molts

Casa centenària TRULLS

Fundada l'any 1820

Destil·leria de productes vegetals i aromàtics

Aiguanaf (d'azahar) i totes les altres aigües florals, aigües de colònia, violeta, quina (de riquíssims perfums). Essències i extractes de flors, plantes, fruites, etc.

LOCIO DE PLANTES DEL BOSC
(Fortificant vegetal del cabell)

Despatx central:
Rambla d'Estudis 12
BARCELONA

anys i me'n vaig tornar a la meua terra, ben content de tenir el braç sec i de ser un pobre captaire, tant, que no canviaria aquests dons de Déu per tota la força i tota la riquesa del món. I per darrera vegada, ara farà unes setmanes, aquella mateixa veu em va portar al roquissar de fora les muralles de Jerusalem, i vaig veure Jesús, expirant, clavat a la creu.

— I tu creus, bon Zegrí, que aquell Jesús crucificat era el Messies?

— Ho sé del cert; no pot ser d'altra manera. Així com jo he nascut per captaire, Ell va venir al món per a ésser crucificat.

— I del reialme d'Israel, què?

— Jo he sentit contar que Ell ha ressuscitat, i que torna a viure, i jo ho crec com si el veiés. Certament que no l'he vist encara; però tinc el presentiment que la veu em parlarà sempre, i quan jo hagi de fer algun paper al seu servei, una cosa tinc ben entesa: que nosaltres volíem un rei guerrer, i ell vol ésser un Rei Mestre i un Rei Redemptor, i que tots els pobres que el vulguem seguir, serem els primers en el seu reialme, i a mi ningú no em treu d'aquesta manera de pensar.

— Potser somniieu, Zegrí; potser això no són sinó il·lusions vostres. Tantes vegades ens hem pensat tenir el Messies entre nosaltres, i ens hem enganyat!

— Sí, mon amo; sí; s'han esvaït per sempre les il·lusions del Messies guerrer. La nostra fallida estava en això. Tot em fa créure en altra mena de victòria. Jo penso en una lluita que no s'acabarà mai mentre hi hagi món i una definitiva victòria quan la mort ens porti al regne dels cels. Jo no sé el que em dic; però Déu ens ho farà entendre tot. I jo encara sentiré alguna altra vegada aquella veu misteriosa que m'aclareixi l'enigma.

Aquí Zegrí va callar, es va tapar els ulls amb la mà esquerra i va estar una estona com si dormís. Tothom va restar mut; i només la llenya feia sentir l'espètec de les seves espurnes; i l'olla, la sorda remor de la bullida. Passats dos minuts, Zegrí, com si despertés d'un somni, es va alçar, i, posant la mà esquerra sobre l'espatlla de l'amo, li va dir:

— La caritat que has tingut amb els pobres et serà premiada. Abans d'un any tindreu un fillot. Us ho dic en nom de Jesús, en qui encara no creieu. Poseu-lo al servei del nou Rei quan arribi el temps.

(Seguirà.)

Els dos patrons sants de Lille

Filibert Vrau i Camil Feron-Vrau

PER R. RUCABADO

«Treballar per a guanyar, però guanyar per a donar», aquest era el lema dels dos cunyats, propietaris i gerents d'un importantíssim establiment tèxtil del Nord de França, que foren a la vegada patrons exemplaríssims i organitzadors d'una fàbrica cristiana en plena ciutat (le Val des Bois, de Léon Harmel, és una colònia), industrials que aplegaren amb el treball una quantiosa fortuna que esmerçaren en fundacions i obres de gran volada al servei de la religió i l'Església Catòlica, i que foren ço que val més que tot això, homes de vida santa i abnegada, en els quals la generositat material no era sinó el signe exterior d'una ànima que es donava tota sencera, a cada instant, a Déu i al pròxim. «Estimar, donar-se, oblidar-se de si mateix», era una altra fórmula freqüent, i un dels dos, Camil, havia dit una vegada que «al seus ulls el diner no tenia més que un sol valor: que es pot donar».

Filibert Vrau va néixer en 1829. El seu pare era industrial filador; tenia una petita fàbrica de fil de cosir, que no havia pas conegut dies pròspers. Mr. Vrau pare era home enèrgic i religiós, però dissortat en l'empresa. El seu fill Filibert a les admirables qualitats espirituals que se li desvetllaren, uní un veritable geni industrial i realçà la casa donant noves orientacions a la producció del fil de cosir, introduint-se i conquistant el mercat amb èxit i profit abundantíssim. Era des de la infantesa amic de Camil Feron, també de família cristiana, jove de cor i sensibilitat, que es dedicà a la medicina, destinant la Providència que un dels primers guariments fos el de l'ànima del seu entranyable amic, que als primers temps de sa joventesa passà per una crisi interna i es distregué de ses creences religioses. Camil Feron, dos anys més jove que Filibert, li féu d'àngel de la guarda i el va tornar a bon port. Esdevingué metge, es maridà amb la germana del fabricant, Maria Vrau. Camil Feron era home de ciència, i adquirí una posició brillantíssima, però el disseny de Déu el va fer mudar de camí per tal de poder practicar d'altra manera el bé a la humanitat que el seu magne esperit es proposava. Filibert, deixeble espiritual de Camil, es revelà home d'una plenitud anímica extraordinària. Per un costat es llençà a la indústria amb voluntat, intel·ligència i encert, i beneí Déu prodigament les seves iniciatives i esforços. Per altre costat, conscient de què devia a Déu tot ço que rebia, es dedicà també, amb igual plenitud de voluntat, a retornar a Déu de seguida i a mans plenes ço que a mans plenes li era donat. Manifestà el propòsit de guardar celibat de cos i d'ànima per tal de no estar més que al servei de Déu. Els seus pares, comprenent la necessitat de donar successors al seu fill, i encantats de les estimables qualitats del gendre, obtingueren d'aquest el sacrifici de la vocació i de la carrera. El doctor Camil Feron un dia tancà el seu acreditat despatx de metge, i entrà a la casa Vrau com a aprenent d'industrial. Identificat com estava amb l'esperit de Filibert, hi visqué en endavant en la més íntima col·laboració, fins

REBUDES NOVETATS

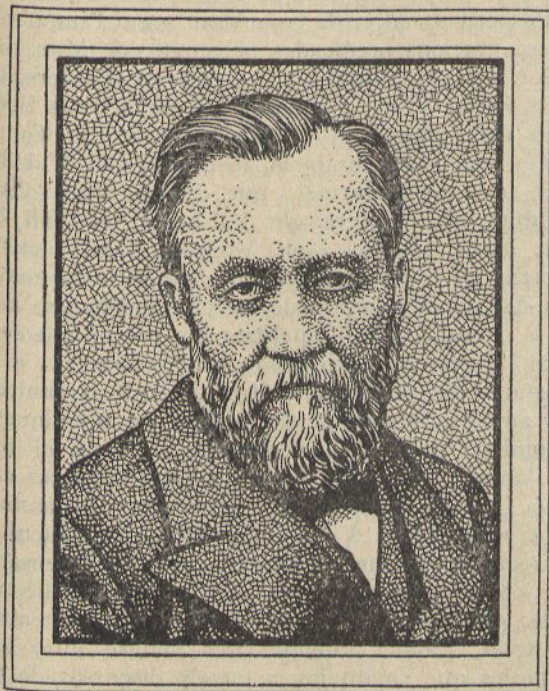
Balsells

SASTRE

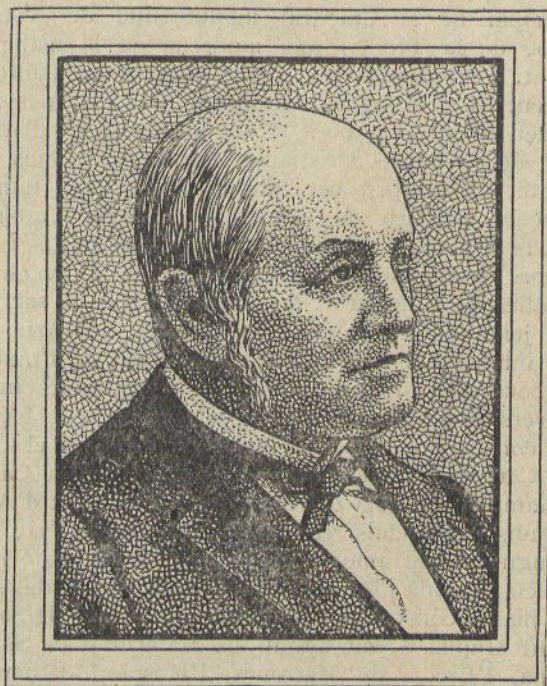
Plaça Urquinaona, 4
Telèfon 24954

a semblar una mateixa ànima en dos cossos. Per a fer més eficaç la seva compenetració, féu mudar legalment el Feron en Feron-Vrau, per tal que el cognom del seu cunyat passés als fills i perpetués el record del llinatge. L'honor acumulat pels dos noms il·lustres ara decora el front de Mr. Paul Feron-Vrau, fill de Camil i nebot de Filibert, qui ocupa en la França catòlica d'avui un lloc eminent

quanta anys d'acció catòlica en el Nord (1). L'obra d'aquests dos patrons especialment beneïts per Déu omple cinquanta anys d'acció i d'obres catòliques en tota aquella gran regió industrial de la França. Un engranatge d'esperit el més complet i eficient dividia el treball i feia ésser a cadascú el complement de l'altre. «En la fàbrica on cadascú té la seva part de treball i de govern, el qui fa brollar

FILIBERT VRAU

CAMIL FERON-VRAU

Dibuixos de Joaquim Navas Mateu, segons retrats publicats en el llibre de Monsenyor Baunard

i d'altíssima eficàcia; propietari i gerent de la *Maison de la Bonne Presse*, i de *La Croix*.

Recordareu que, en fer la biografia de l'obrer sant d'Armentières, François Van der Meersch, consignàrem que havia fet exercicis espirituals amb el patró de santa vida Filibert Vrau, i que, estant a punt de morir, li fou tramesa per un prelat una relíquia del mateix. Filibert Vrau i Camil Feron-Vrau, traspassats respectivament en 1905 el primer (el dia 16 de maig, ahir va fer exactament 31 anys), i en 1908 el segon, van morir en olor de santedat, i per les virtuts pròpies i pels serveis incommensurables prestats a l'Església, està instruint-se procés de beatificació. Són anomenats «el sants de Lille», i el seu propòsit era veritablement fer de Lille una ciutat santa.

Admirable, exemplar patriotisme.

La paraula de Jesucrist, que prometé la seva divina assistència a dos qualsevulla que s'apleguessin en el seu Nom, es complí en aquests dos deixebles seus ferventíssims, no sols associats, sinó emparentats, i que havien unit estretament els seus destins per a donar glòria al seu Nom i posar al servei de la seva causa i de la seva Església les facultats, els béns, i l'ànima tota. L'un i l'altre es donaren tots sencers; esperit i cor, forces i béns materials, i la seva eficàcia fou prodigiosament multiplicada. El títol del llibre on Monsenyor Baunard descriu la vida i cataloga les obres d'aquesta fecundíssima germanor s'anomena *Els dos germans. Cin-*

del seu genj industrial els recursos necessaris a la seva immensa caritat, és Filibert. El qui, per altra part, posa el seu goig i el seu deure a dotar la casa Vrau i Cia. de les institucions morals, caritatives religioses, familiars, que faran d'ella el tipus complet de la fàbrica cristiana, és Camil».

Aquesta obra immensa, a mi no m'és possible recapitular-la, perquè seria increïble, si no la certifiquessin els testimonis i els fets. Sols la seva enumeració ompliria un article, però jo voldria fixar-me en l'aportació principalment social, més ben dit, específicament obrera, d'aquests dos patrons cristians. Parlo així perquè, en el fons, és tan social fer una Catedral o una Universitat com un consell de fàbrica. Un ràpid cop d'ull permetrà, si més no, donar idea de l'obra a la qual van associats els dos noms il·lustres, com a iniciadors o propulsors principalíssims. Hi ha un terme que no es pot pronunciar sense demèrit, que és el de milionari, el qual, segons el tipus nordamericà que ens hem acostumat a veure, *paga* institucions, a voltes molt costoses, i la filantropia, virtut del lèxic paulí, adquireix un so esquerdat, de mecenatge vanitós. El cristià dóna, però pateix, i la seva dàdiva és només que una part, exterior i visible, del seu sacrifici. Per això el ric mundà i vulgar dóna diners. El cris-

(1) Mgr. Baunard, *Les deux frères. Cinquante années de l'Action Catholique dans le Nord. Philibert Vrau, Camille Feron-Vrau. 1829-1908*. Un vol. de 640 pàgs., il·lustrat amb fotografies fora text. Paris, Maison de la Bonne Presse (1910).

tià, que pot ésser abundós de recursos tot i éssent pobre d'esperit, és a dir renunciador, fàcil a desprendre's, dona quelcom que val molt més que els diners: el seu *cor* i la seva *vida*. Filibert Vrau es donava tot sencer, i així mateix el seu germà i consoci.

Passem revista al catàleg d'aquests dos grans constructors. Va en primer terme l'erecció i dotació d'esglésies noves als voltants de Lille, i la part principal de la Catedral monumental de Notre-Dame de la Treille, joia moderna de la mateixa ciutat. Propulsades per Vrau, generós en esforços i recursos, les escoles catòliques de Lille, passen, en deu anys, de 1.300 a 18.000 alumnes. Els Patronats de Joventuts Cristianes, entitats i edificis de planta, s'escampen per tota la regió. Creà també l'Escola Catòlica de Comerç i l'Escola Catòlica d'Arts i Oficis, i culminà la vida d'aquests dos fundadors cristians l'obra magna de la Universitat Catòlica de Lille, fruit de quaranta anys de sacrificis, joell de les diòcesis de Cambrai i d'Arras, i llar intel·lectual dels catòlics dels Nord de França. La componen un conjunt d'edificis, veritable ciutat universitària, perquè a més dels edificis de facultat, construïren, aquells benemèrits germans, el Cercle Catòlic d'Estudiants, tres edificis per a Cases de família, l'Escola d'Arts i Oficis i l'Escola d'Alts Estudis Comercials. A més, el Dr. Feron-Vrau repregué el seu amor i interès per la professió i la ciència, i donà ales als desigs i aspiracions del seu cor piadós construint dos dispensaris i cases de Salut (Sant Miquel i Sant Camil), la Maternitat de Santa Anna, l'Escola de Matrones, l'Hospital d'Incurables i l'Hospital per a Infants.

En el terreny més estrictament de pietat i religió, Filibert Vrau treballà fermament en l'expansió de les Conferències de Sant Vicenç de Paül, havent donat vida a 161 d'elles que apleguen 4.200 confreres. Aquestes Conferències i l'Adoració Nocturna amb els Congressos Eucarístics eren les obres predilectes d'aquell veritable «religiós en el món» que fou Filibert Vrau. Els darrers anys de la seva vida, retirat de la gerència i sexagenari, els esmerça en viatges per tot el país, al sol objecte d'organitzar i escampar aquestes tres obres: les Conferències, les Adoracions, els Congressos Eucarístics. Malgrat la seva fortuna, feia generalment aquests viatges amb bitllet de tercera, sempre sol i amb sumariíssim equipatge, per tal de donar al seu apostolat l'accent de la sinceritat cristiana. Premi a una labor abnegada i constant a favor del Diví Sagrament, l'obra dels Congressos Eucarístics Internacionals, filla i fruit de les propagandes i estímuls del gran apòstol, ha obtingut dimensions i ressó de gesta mundial. Els congressos d'homenatge a Jesucrist en la Presència Real, en el Misteri de l'Amor han aplegat les multituds enormes de Xicago, Dublín, Sidney, Buenos Aires, fruits preciosíssims recents de l'empenta remota d'aquell entusiasta animador.

Però el nostre interès d'avui consisteix en llur activitat com a patrons cristians. La predilecció dels Vrau pels obrers els venia de família. Durant la revolució del 1848, un grup d'amotinats intentà envair l'antiga fàbrica, i un obrer seu salvà la vida de Mr. Vrau, pare, que havien capturat els revolucionaris i se l'emportaven per assassinar-lo. La seva vídua, senyora de gran talent i pietat, malalta i

impossibilitada durant molts anys, s'interessava personalment pels obrers i dependents de la casa, es feia presentar els qui entraven de nou, per tal de conèixer-los i aprofitava totes les ocasions per a afavorir-los, a ells i llurs famílies. En començar sota l'actuació del fill la nova prosperitat de la casa, aquest proposà al seu pare que fossin destinats als pobres una quinta part dels beneficis. Aquesta part arriba al terç, més endavant. El desentortllament de l'esperit social en la casa Vrau seguí l'impuls de les orientacions predicades pel comte de Mun, iniciador, en 1870, dels Cercles catòlics d'obriers, als quals Feron Vrau es donà de tot cor, i de la Federació dels quals fou entusiasta secretari. També anaren de parell amb la institució del Val des Bois, de Lleó Harmel, que Feron Vrau visità i digué que allò era «le Val-beni», el Vall benèit. Entre Harmel i els Vrau hi hagué amistat sincera, no exempta d'alguna diferència de matís, filla del temperament i de les circumstàncies. Però no és aquest el lloc d'analitzar-ho, per bé que seria feina interessant i útil, i sols ho consigno per a fer constar, com ja dèiem l'altre dia, que la santedat pot admetre diversitat de parers, de pràctiques i d'opinions polítiques, perquè resideix en el fons de l'ànima, en la sinceritat de l'esperit. Així com Lleó Harmel era partidari entusiasta de l'associació obrera, Feron Vrau era partidari convençut de l'associació patronal, associació no per a defensar-se dels obrers, sinó per a fer als obrers tot el bé possible. «Il faut associer les patrons». «Il faut aimer l'ouvrier, l'aimer quelque fois malgré lui», eren fórmules que sovintejaven en els discursos de Camil. Resultat d'aquesta acció fou crear l'*Associació dels Patrons Cristianes del Nord*, institució notabilíssima que aconseguí exercir un gran predomini en aquella regió industrial i la influència de la qual pensem que encara avui continua.

• Els patrons Vrau posaren en primer terme una cura exquisida a formar la selecció del seu personal obrer, principalment el femení. Introduïren monges a la fàbrica, i, per a evitar la congestió, dividiren aquesta en diferents obradors, en les quals les religioses presidien, exercint una tutela suau i educadora, que de seguida donà els seus fruits, de manera que al cap de poc temps digué un visitant que recórrer aquesta fàbrica feia una veritable emoció religiosa. Més que fàbrica era una veritable escola i un exercitatori de pietat. La major part d'obreres eren Filles de Maria. Es fundà una confraria de la Mare de Déu de la Fàbrica. *Notre-Dame de l'Usine*. S'instituí també la Fundació de la Santa Filadora, i adquirí el conjunt d'aquella manufactura un aire i caràcter familiar i pietós. «La casa és un cenacle del qual sortiren novells apòstols». En 30 anys, més de cinquanta noies obreres entraren en vida religiosa, ingressant en més de 20 congregacions diferents. Això em sembla interessantíssim, i aquest foment de vocacions religioses, com a fruit d'una cristianització de la fàbrica, és tot un horitzó social.

Aquests patrons cristians, segons fa constar el biògraf Monsenyor Baunard, cercaren el Regne de Déu en la fàbrica, i tota la resta els fou donada d'afegiment. Encoratjat pel resultat que permetia compaginar la prosperitat de la indústria amb una atenció constant i àdhuc preferent envers el personal, Feron Vrau es va llençar, en 1878, a consti-

tuir, com he dit, l'Associació de patrons cristians del Nord, per tal d'aconseguir «la redempció de la indústria, la reconciliació del treball amb l'ordre civil, i que la indústria es purifiqui dels seus vicis». Amics també de Pius IX i de Lleó XIII, els germans Vrau promogueren la adhesió i devoció dels patrons vers el Papa, i l'any 1885, després de publicada l'Encíclica *Humanum Genus*, en la qual Lleó XIII recomanava la reconstitució de les corporacions obreres cristianes, Feron Vrau portà a Roma una peregrinació de 128 patrons. Abans de l'Associació que hem dit, Feron Vrau havia fundat la *Corporació de Sant Nicolau*, per aplegar sota una antiga bandera gremial els filadors i teixidors de lli i de cotó de la regió lillenca.

Les declaracions i les actes d'aquella Associació de patrons catòlics són edificants i allisonadores. «L'obrer farà ço que us veurà fer, serà ço que vosaltres sereu», repetia contínuament Mr. Feron-Vrau als seus col·legues. «El patró serà personalment cristià en la seva vida *privada*, en la seva vida *política*, en la seva vida *política*. Però ho serà també en la seva vida *industrial*. Ho serà amb l'obrer. Allunyament del faust i de l'altaner, afabilitat, per ser a tothom accessible, però, abans que tot, equitat, probitat, delicada, impecable sinceritat».

«Primerament, l'obra del patró serà, després de la de l'exemple, una obra de depuració i moralització de la fàbrica, i del taller, separació de sexes, etc. Després, una obra de religió: el Sant-Crist a les sales, la blasfèmia reprimida, els diumenges i festes santificats. Sols així patrons i obrers arribarien a entendre's: sortint uns i altres de la mateixa escola, l'escola de Déu» (1).

Però aquesta obra de pau i de religió atregué aviat les malícies i la gelosia dels enemics de Déu. L'autoritat maçònica manà clausurar la capella d'una fàbrica, els obrers la defensaren; la gendarmeria féu foc, a les ordres d'un subprefecte sectari, i una dona fou morta per les bales. L'Associació fou denunciada i perseguida, perquè en les reunions «es tractava de *matèries no professionals*». Alludien a la religió que era el nervi de les discussions i estudis, i a les pregàries collectives del començar i acabar les assemblees. Feron-Vrau hagué de comparèixer davant del tribunal i defensar-se coratjosament de les acusacions que tendien a dissoldre la seva Associació, culpada de «sindicat illegal». Més tard, Filibert Vrau fou també processat per no haver volgut trametre l'ordre de dissolució a la petita comunitat de monges de la fàbrica. El tribunal el condemnà a un mes de presó i al pagament d'una penya. Ell apel·là, i la vista en segona instància se celebrà el 18 de maig del 1905, quan Filibert Vrau, el sant de Lille, estava de cos present i havia rebut ja en el cel la llibertat definitiva i eterna.

L'Associació de patrons cristians del Nord havia sofert altres dures proves. Mr. Dutilleul, d'Armentières, un membre d'ella, home virtuós i també un patró de santa vida, amic i defensor dels obrers, fou agredit a trets per un d'aquests, induït pels anarquistes. La gran vaga tèxtil de Roubaix, del 1.º de maig del 1890, en la qual es cometeren nombrosos desordres, fou una decepció en certa manera per a l'Associació, perquè els obrers addictes havien secundat també el moviment, o bé no resistiren les coaccions i amenaces. En la immediata deliberació sobre

les causes generals del conflicte fou allí coratjosament denunciada la riquesa fastuosa i les despeses egoistes que contra l'esperit i el consell de l'Associació feien molts patrons, excitant la cobejança i la rancúnia de les masses. Sempre els mateixos efectes a càrrec de les mateixes causes.

Lluny de desanimar-se Feron-Vrau, va concebre i crear tot seguit una altra institució, comprenent que mancava amb urgència, la *Escola d'estudis industrials*, per a la formació completa dels joves patrons, és a dir, una veritable Normal de patrons. Allí se'ls inculcaria, junt amb els coneixements propis per a donar-los l'amplitud de visió i d'iniciativa, adequada per als futurs homes d'empresa, les orientacions socials necessàries per a educar cristianament el seu esperit.

Destaquen entre les 640 pàgines d'espessa lectura del llibre de Monsenyor Baunard, els retrats i les biografies de dues dames. Mme. Sophie Aubineau, Vídua Vrau, la mare de Filibert Vrau, i Marie Vrau, l'esposa de Camil. És cosa justa l'honor fet a aquestes piadoses dones, la influència de les quals en la formació d'esperit d'aquests dos grans cristians, fou decisiva. Caldria dedicar un comentari a la influència social de les mares i mullers dels patrons, molt més eficaç i transcendental del que hom pensa. No és pas indiferent per als obrers, no és pas indiferent per a l'ordre social, que el patró tingui al seu costat la dona pietosa i recollida que suaument influirà en el seu cor, elevant-ho a Déu i decantant-lo vers els obrers i necessitats, o bé la dona vanitosa i egoista que farà més dur encara el cor del marit o que amb les seves frivolitats i exigències el precipitarà a la ruïna, ell, casa i obrers, com tants casos registra l'experiència quotidiana: La vida de Lleó Harmel i dels germans Vrau haurien de llegir-les no sols els patrons, sinó també les famílies dels patrons.

El mes de maig de 1918 s'inaugurà a Lille una església de Sant Filibert, construïda en memòria dels dos germans. L'any següent començà el procés canònic dels seus escrits. La causa de la beatificació està en marxa, i s'han aprovat les oracions per a demanar a Déu la glorificació dels seus dos grans servents. Els cors de Mr. Philibert Vrau i de Mr. Camille Feron-Vrau, dissecats, són posats en dos reliquiars a la capella de la Universitat catòlica de Lille, de la qual foren els fundadors.

Aquestes venerables relíquies són un símbol de la veritat que estem predicant, i que aquests dos homes admirables han exaltat amb la seva vida i obres. L'ofrena més preciosa dels rics i dels patrons no és pas el subsidi material, per important, copios, just, oportú i necessari que sigui, sinó la donació total, la donació del cor.

Ja sou subscriptors

de

CATALUNYA SOCIAL?

**Aquest número de CATALUNYA SOCIAL
:: ha passat per la Censura governativa ::**

(1) Op. cit., cap. XIII, pàgs. 270 a 295.

Les activitats d'Acció Social Popular

En la Sala Gaudí, plena de gent de tots els estaments, entre la que predominaven les noies i senyores, diumenge passat se celebrà un gran acte d'afirmació catòlico-social i en homenatge al Sant Pare, amb motiu del 45 aniversari de la publicació de les Encíclicques *Rerum Novarum* i *Quadragesimo anno*. Estava organitzat per Acció Social Popular, amb la col·laboració de diverses entitats obrerístiques i socials.

Obrí l'acte el senyor Bartomeu Galfí, del Centre de Sant Pere Apòstol, amb un breu parlament de salutació.

Parlà després la senyoreta Genoveva Vidal, del Sindicat Barceloní d'Obreres de l'Agulla, la qual, amb poètica dicció, posà de manifest com el lloc propi de la dona és la llar, segons demostrà amb abundància de consideracions tretes de les encíclicques pontificies.

El senyor Joan Ribes, de la Unió Gremial Obrera, glossà el significat de la festa: acte de fe, d'agraïment i entusiasme vers la Càtedra de Pere, himne d'honor al Papa en el caos present, fill del liberalisme polític i econòmic, i del qual no es podrà pas sortir si no és tornant a les doctrines evangèliques, plasmades en les encíclicques.

La senyoreta Maria Mirabent, en nom del Patronat d'Obreres del Poblet, pronuncià un bell parlament sobre lo que deuen ésser i la missió que està encomanada als Patronats obrers, que és la formació integral dels seus membres, en els aspectes cultural, moral i religiós, sense negligir les qüestions d'ordre material, necessàries no sols per la pròpia subsistència, sinó àdhuc pel perfeccionament en els altres ordres.

En substitució del senyor Josep M.ª Font, que hagué d'absentar-se de Barcelona, parlà novament el senyor Galfí. Tractà de la labor reservada als Centres Catòlics, en aquests moments de reivindicacions socials, i estimà que cal preocupar-se primordialment de formar caràcters, *homes*, en el veritable sentit de la paraula, de tremp indeclinable i de voluntat per a la lluita, sempre dintre els dictats de la justícia.

El senyor Rafael Nadal, que havia de parlar per la Unió d'Obrers Manuals de Catalunya, no pogué fer-ho per sentir-se indisposat.

La senyoreta Matilde Mitjans, de la Fraternitat Cristiana de Dependents, parlà del feminisme de l'Església. L'Església rehabilita la dona i la protegeix encara, lo que no fan els pobles no cristians, en els quals la dona està subjecta a la més baixa abjecció, ni tampoc tots aquests partits o classes que es diuen protectors de l'obrer, però que enta

prescindir del guiatge de l'Església claudiquen en els principis i malmeten les conseqüències.

Per la Unió de Dependents d'Acció Social Popular parlà el senyor Andreu Morta, el qui féu examen de la situació de l'obrer en el moment en què els Papes començaren a preocupar-se'n comparant-la amb la que comença a assolir ara, en què les doctrines pontificies van obtenint bella realitat. Propugnà per la sindicació dels treballadors segons els naturals estaments, i posà com exemple i model del que es pot i deu fer, l'organització d'Acció Social Popular, amb les seves Unions estamentals, degudament federades i coordinades.

Parlà en darrer lloc l'activa propagandista senyoreta Nativitat Mir, per l'Orientació Catòlica d'Oficinistes. Amb dicció perfecta i sentida, glossà ço que fou la causa de la promulgació de les Encíclicques, la lluita de classes i l'apartament dels obrers de la comunitat de l'Església. El motiu d'aquests dos fets tan lamentables, els mateixos Pontífexs l'assenyalen: l'egoisme imperant, primer a dalt, després a baix, convertint en problema de multituds lo que va començar essent un problema d'individualitats. Cal, per tant, reconquerir les masses, i això ha de fer-se no esperant esdeveniments providencials, sinó per la labor pròpia de cada dia i de cada u. Tenim el guiatge infalible dels Sants Pares, i ens ha d'animar i d'obligar a emprendre la croada la consideració que quan demanaren la llum de l'Esperit Sant, que tan abundantment els fou donada, per ocupar-se de la condició dels obrers, estaven pensant en cada un de nosaltres, *en mi mateix*, podríem dir, car si bé no ens coneixien individualment i no ens podien tenir a la memòria, pensaven en els treballadors com a tals treballadors i, per tant, bé podem afirmar que el seu cor glatia per cada un de nosaltres individualment, del que n'hem de estar infinitament reconeguts.

*Presidí l'acte i féu el resum dels parlaments el President d'Acció Social Popular, senyor Joan Gaya i Busquets.

DELEGACIÓ COMARCAL DE REUS

S'estan fent les gestions per a celebrar en aquesta ciutat una festa dedicada a Jesús Obrer i en commemoració de les Encíclicques socials, tal com es va fer l'any anterior; i aprofitant l'avinentesa, es procurarà donar més impuls a la «Mútua Patronal per al Subsidi Familiar», que des de l'agost de l'any passat funciona en dita Delegació.

L'expressada «Mútua», de la qual manta vegada CATALUNYA SOCIAL ha parlat amb gran elogi, ha anat repartint puntualment els subsidis corresponents als obrers dels patrons afiliats a la mateixa, per bé que aquests no són pas encara tan nombrosos com pertocaria, atesa la finalitat cristiana i just de l'esmentada Mútua.

CAMISERIA :: CORBATERIA :: MITGERIA :: GÈNERES DE PUNT

MAS i ROCA
— CAMISERS —

CASES ESPECIALITZADES
PER A LA MIDA

24, Portaferrissa, 26 / Telèfon 17642 / BARCELONA / 16, Fontanella, 16 / Telèfon 12211

Un fals concepte de la societat

PER J. CIVERA I SORMANI

Qualsevol creuria, sentint els planys de certa gent, que existeix una classe social esclavitzada. ¿És que ha estat promulgada alguna llei que declara legal l'esclavitud, o és que existeix algun patró que es nega a donar als obrers el jornal que els pertoca? ¿Què significa, doncs, aquesta cridòria? No significa altra cosa sinó que existeix un gran egoisme i una gran ambició.

Els elements directius de les organitzacions obreres de caràcter revolucionari, no tenen el propòsit de cercar una fórmula que solucioni els conflictes socials que hi ha plantejats en el món del treball, sinó que tota llur actuació va encaminada a capgirar la societat.

És endebades, doncs, que promulguin lleis favorables a les aspiracions de la classe obrera, perquè encara que els donessin tot el que demanen, no aconseguirien restablir l'ordre ni la pau social.

Els dirigents dels organismes obrers no tenen altra dèria que fer esclatar la revolució social. Quan es soluciona un conflicte, s'apressen a fer-ne esclatar un altre. Escalonant les vagues, aconseguixen lesionar els interessos de la nostra economia.

¿És que som enemics de concedir les millores que es recolzen damunt de la raó i la justícia? No som pas suspectes en aquesta matèria, perquè sempre hem defensat els interessos legítims dels obrers. Els Sindicats tenen el dret indiscutible d'aconseguir per a llurs associats les millores que consideren justes, però no poden lesionar els interessos dels altres. Aquí rau principalment l'error dels dirigents de les organitzacions revolucionàries. Creuen equivocadament que la societat podria seguir funcionant normalment amb l'existència d'una sola classe social.

Quan redacten unes noves bases de treball, mai no tenen en compte les possibilitats econòmiques dels patrons. En moments de prosperitat és just i raonable que els obrers participin també dels guanys considerables que s'obtenen; però quan la indústria travessa una crisi aguda i el comerç trontolla, no és just ni és oportú que hom intenti obtenir noves millores.

Si assistiu a les reunions i a les assemblees que celebren determinades organitzacions, us adonareu de seguida que els obrers que hi assisteixen es consideren deslligats per complet dels altres estaments. Ells es consideren el centre del món. Defensen amb un gran entusiasme totes les millores que pretenen obtenir, sense tenir en compte si en obtenir-les perjudiquen els interessos dels altres.

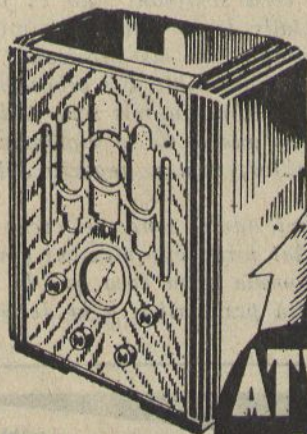
Hem tingut ocasió d'assistir a les sessions que aquests darrers dies han celebrat els rabassaires. Totes les proposicions aprovades no tenen altra finalitat que satisfer l'ambició i l'egoisme dels qui les han presentades. Cap dels rabassaires que han assistit al Congrés no ha tingut en compte que també són legítims i respectables els interessos dels propietaris. Per als rabassaires, els qui posseeixen les terres no tenen dret a fer cap reclamació. ¿Com volen que hi hagi pau i que els homes convivin harmònicament, si l'ambició i l'egoisme fa perdre el seny a tanta de gent? Perquè hi hagi pau, cal que donem a cada u el que sia seu. Si els homes

tinguessin un alt concepte de la justícia, no hi hauria tanta d'ambició. ¿Per què no existeix una solidaritat que lligui els homes i els obligui a estimar-se i a respectar-se mútuament? Perquè la majoria dels qui enarboren banderes de combat es col·loquen al marge del cristianisme. Els dirigents dels Sindicats revolucionaris estan completament materialitzats. Produeix una gran tristesa sentir-los parlar. Mai no aconsegueixen enlairar-se. Sempre els veureu arran de terra. Si les masses obreres fossin cristianes, l'amor cristià els lligaria amb les altres classes socials. Aquesta manca de solidaritat és la causa de l'actual pertorbació. Els obrers, a conseqüència de les campanyes que han realitzat els elements extremistes, es col·loquen al marge de la societat. Per a les organitzacions obreres, els problemes que afecten als altres estaments no tenen cap importància. No veuen que els problemes que afecten a les altres classes socials, tenen un lligam amb els que afecten a la classe obrera.

Els obrers — ens referim als qui tenen un ideal dissolvent — han alçat una muralla entorn de la classe obrera i l'han col·locada enfront de les altres classes socials. Si no existeix una solidaritat entre tots els homes, és natural que hi hagi lluites i dissensions.

L'obrer té una falsa concepció de la societat, no li han dit que aquesta no és altra cosa que un conjunt de famílies, que tenen el deure d'ajudar-se mútuament. Si la dividim en dues parts, i en la una hi posem els obrers i en l'altra la burgesia, és natural que es produeixi un topament entre les dues forces, perquè els uns o els altres han d'imposar-se. Si poseu dintre d'un recipient diverses substàncies, veureu com predominarà la més forta. Aquest predomini farà desaparèixer les altres, o bé anullarà llurs propietats.

No hem de voler que en la societat passi el mateix. Cada estament té una missió ben definida, i no pot atribuir-se la que tenen els altres. Si cada home es concretés a actuar dins de la seva esfera d'acció, no es produiria cap cataclisme. No hem, doncs, de

1236

**ATWATER
KENT
RADIO**

Auto-Electricidad

— S. A. —

Diputació, 234
BARCELONA

fer desaparèixer les classes socials, i donar el predomini a una d'elles, perquè la societat necessita l'esforç i la col·laboració de totes.

Fixeu-vos que el temperament d'un home s'adapta a una sola activitat, o bé a diverses activitats que tenen entre elles una connexió. Díficilment trobareu un home que sia un excellent comerciant i un gran escultor. Si l'activitat de l'home és limitada, perquè no té capacitat per a lliurar-se a totes les activitats, és natural que necessita el concurs dels altres homes. És molt interessant i molt útil la tasca i l'esforç del paleta, però també ho és la de l'arquitecte. Admirem el metallúrgic que a cops de mall doblega el ferro, però admirem també l'enginyer que amb els seus càlculs fa possible la construcció d'obres meravelloses.

En compte, doncs, de combatre'ns, unim-nos i treballem conjuntament perquè comenci una era de pau i de progrés. Aquesta unió, però, no serà possible si prescindim de Déu, perquè si Ell és el nostre Pare comú, tots els homes esdevindrem germans.

Perfil setmanal

La C. N. T. i la U. G. T.

És cosa sabuda que els dos agrupaments obrers més importants del nostre país responen a aquests dos anagrames, que volen dir: Confederació Nacional del Treball (adherida a la F. A. I., o sigui Federació Anarquista Ibèrica) i Unió General de Treballadors (adjunta al Partit Socialista d'Espanya).

Les característiques ideològiques i de procediment són ben distintes en una i altra organització. La primera és sindicalista, aferrada a un esperit eminentment negatiu, derivat encara de la vella escola de Georges Sorel, que no admet l'Estat i concep la societat futura com un conjunt de sindicats o comunitats de productors lligades per un vincle contractual o cosa semblant (no es poden precisar massa els detalls de la futura organització social, ja que ells tampoc no els precisen) sense autoritat ni cosa que s'hi assembli. Els procediments són fortament antiliberals, ja que els seus dirigents no proclamen altra deu que la de la violència com a font del dret o, millor, com a negació del mateix dret.

La segona, en canvi, admet sencer el credo marxista, té fe en un Estat fort i enormement carregat d'atribucions, i no somnia altra cosa que la lluita de classes com a mitjà per arribar a la destrucció

de la classe capitalista i a l'entronització de la classe que ella nomena dels «productors», única que ha de restar viva dins la societat futura. És el de Rússia, el seu ideal? No del tot; però s'hi assembla bastant; i per això en els últims temps es decanten les seves masses cap el comunisme, que els de la C. N. T. no admeten perquè el qualifiquen de «capitalisme d'Estat», d'un Estat que ells neguen i no volen. Els procediments són més aviat legals, aprofitant el dret de vaga, el sabotatge, l'augment incessant de les conquestes obreres, encara que sigui destruint el capital i l'empresa, etc.

La psicologia és també ben diferent en uns i altres. L'ús continuat de la violència, en uns, i l'ús dels procediments legals (molt amples, això sí) en els altres, generen esperits distintes i asenyalen als de la C. N. T. per un afany d'imposició que arriba a l'ús de tots els mitjants en la llei o fora de la llei, i en els de la U. G. T. a un cert evolucionisme pels camins legals, encara que procurant eixamplar l'esfera de la legalitat cada dia més cap al seu camp i esdevenint, a la fi, francament antiliberals, més ben dit, liberals per a ells i antiliberals per als altres.

Sindicalistes vol dir, per tant, enemics de l'Estat. Socialistes val tant com dir partidaris d'un Estat fort i estrenu, davant el qual desapareguin tots els drets individuals i els de les entitats naturals com la família, l'església, els organismes docents, etc.

No té res de particular, per altra part, que aquestes dues maneres d'ésser hagin encarnat amb tanta persistència en l'individualisme català la primera i en l'esperit bon xic més absorcionista i estatal de la resta del país, la segona. I així és com tradicionalment la C. N. T. ha vingut tenint a Barcelona el camp del seu domini, mentre la U. G. T. ha dominat al Centre principalment.

I així és també com — ja ni caldria dir-ho — l'afany per dominar una més gran zona de proletariat ha portat les dues organitzacions a baralles continuades, fins el punt de no haver pogut coincidir mai.

* * *

Ara, en el Congrés de la C. N. T., celebrat a Saragossa, s'ha produït per primera volta un fenomen especial: el desig i el requeriment de la unió entre els dos centres proletaris. Què ha passat aquí?

Ideològicament, són, no sols diferents, sinó antitètics; psicològicament, contraposats; els procediments, els tenen totalment distintes; i històricament s'han odiat fins a extrems insospitats. Quina ha estat la causa, doncs, que en les darreres eleccions els sindicalistes donessin els seus vots als esquerrans socialistes i que ara desitgin la unió amb ells?

SI VOLEU FER-VOS EXAMINAR LA VISTA PER UN METGE OCULISTA ESPECIALITZAT, EN LA MILLOR INSTAL·LACIÓ D'EUROPA, ACUDIU A L'INSTITUT MEDIC OCULISTA COTTET

Cottet

AV. PORTAL DE L'ÀNGEL, 40 - BARCELONA

No s'han estat pas de dir-ho ben clarament i amb totes les lletres; la causa i motor d'aquest desig d'unió és la creença que ara es pot fer la revolució per a la qual tots són bons, arribant a la constitució, com a mitjà, d'una Aliança Obrera Revolucionària. És a dir, una posició merament negativa, destructora, de desfeta social i política.

Ara bé; els socialistes presten el seu ajut a un Govern constitucional, i li donen força amb els seus vots. Com es poden comprometre, doncs, a una gesta revolucionària que suposa sempre l'atac als governants?

El moment és greu, ben cert. Però no ens deixem emportar pel pessimisme; la unió no s'arribarà a produir fàcilment; i si es produeix, restarà trencada als quatre dies. Com evol que s'uneixin agrupaments que els separen tantes coses, si els mateixos socialistes, dins un partit únic, no poden restar units i es barallen cada dia i acabaran per separar-se en el pròxim Congrés del mes de juny?

La doctrina, la història, la psicologia, els procediments separen els homes de la C. N. T. i la U. G. T. Únicament poden arribar a unir-se per a produir un moviment negatiu. Però aquesta unió no ha d'ésser obra de durada. I com el moviment negatiu no triomfa cada dia ni troba sempre el moment propici, és evident que la dita unió pot ésser malmesa al mateix instant de produir-se i pot restar — així serà, si a Déu plau — sense més efecte que l'espectacular que hagi pogut derivar del Congrés de Saragossa amb les seves Conclusions desorbitades i infantívoles, com una pàgina de contes per a nens i per a esperits analfabets.

Moviment Social

El sentit social. — Sembla que, entre catòlics, tothom estigui convençut de la bondat de la doctrina social de l'Església, de la urgència de portar-la a la pràctica i que, quan ve el moment, tothom té una excusa o altra per dilatar les realitzacions.

Molts dies faig el viatge amb un ferroviari, socialista militant, obrer expert que estima el diàleg. M'explicava que el seu sindicat té una biblioteca de cinc-cents volums; que ell, cada setmana, en llegeix un, i em mostra llibres de Marx, d'Engels, i altres. En observar-li que hi ha literatura social millor, com són les encíclicques de Lleó XIII i de Pius XI, on és exposada la doctrina social de l'Església; que aquesta no és pas enemiga dels obrers,

m'ha contestat una i altra vegada: «Vostès poden tenir tota la raó; però si jo no tinc encara un jornal miserable, ho dec al sindicat i a les esquerres».

Les esquerres han fet creure a l'obrer que elles li milloraven la situació econòmica. El capitalisme, infiltrat de liberalisme, mai no ha cedit de bon grat a millorar la situació econòmica de l'obrer, fetes honroses excepcions. Ni quan l'or plovia a barrals durant la guerra, l'economia liberal mai no se sentí generosa de bon grat envers les classes menesteroses. En quantes fàbriques i en quantes mines, els econòmats que corrien a compte de l'empresa explotadora deixaven els obrers sense un cèntim a la butxaca quan havien pagat els deutes de la setmana!

I, el que és pitjor: que l'obrer confon l'Església i la clerecia amb la classe patronal. S'ha cregut que tot sacerdot és un pop que xucla la sang i la vida de l'Estat; que un eclesiàstic és un paràsit, i que la Religió que predica no és altra cosa que una mena d'opi per a ensopir-lo i amansir-lo.

Cal donar un sentit social a tota l'acció sacerdotal i catòlica, sigui parroquial, sigui benèfica. A la ruralia, el rector no ha d'ésser el criat del propietari que té lleure per «jugar al tresillo»; l'obrer i el pobre han de tenir entrada a la casa rectoral igual que el ric; més encara: s'han de saber aguantar les indelicadeses que no són filles de mala voluntat.

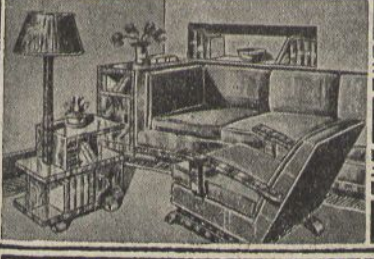
I el sacerdot de ciutat no ha de refugiar-se a «segona» quan viatja, perquè sempre es fa el buit al departament que va ell; la gent ho critica per tal com se li demana el concurs per al sosteniment del culte i clerecia. Hem de saber dialogar amb l'obrer; interessar-nos pel seu treball i per les seves aficions. L'obrer creu que la clerecia és enemiga seva.

Ha estat un greu error de l'acció parroquial (o falta d'acció) el de no practicar la clerecia parroquial la visita domiciliària. Si dues vegades l'any la clerecia d'una parròquia visitava tots els parroquians, aquests coneixerien els seus sacerdots i, fetes escasses excepcions, tots mantindrien bones relacions amb la parròquia. N'hi ha una prova amb el fet que ningú vol ésser enterrat com els gossos.

Caldria afegir a això l'organització urgent de la caritat parroquial. Si cada parroquia que necessita un document, d'un dispensari, d'una clínica, o d'un hospital o d'un asil sabia que, anant a la parròquia, se l'atendrà, trobaria que l'acció social de la beneficència no és deguda a la influència de tal senyor o de tal senyora, sinó que és obra de l'Església.

Moviment cultural

L'art cristià en l'Església rural. — Sovint s'ha de deplorar la desaparició o la mutilació de monuments que ens van llegar els nostres avantpassats, per la incúria o per l'afany de singularitzar-se de certs mestres de cases rurals, que, per al rector de la parròquia, tenen més autoritat que no pas el sacerdot director del Museu diocesà. Entre els sectors socials interessats per l'amor a l'art — que és creació de l'Església — cal comptar-hi el sacerdot. Moltes esglésies són vertaders museus vivents, on totes les èpoques hi han deixat la llur empremta noble, caracteritzada pels estils més diversos. Únicament l'època moderna, que no es caracteritza pas per

CASTELLTORT

MOBLES

DECORACIÓ

TAPISSERIES

PELAI 40

TELÉFON 15385
BARCELONA

una pietat robusta, sinó més bé per una devoció efeminada, ha pogut destruir aquest ritme omplint els temples d'imatges barroeres, de cartó pedra, de canelobres de mal gust, de vidrieres violades i de parets pintades amb color de pedra.

El gran artista i gran catòlic Joan Llimona introduí un tipus de decoració d'església que podem admirar a l'Escorial i a les germanetes dels Pobres de Vic o al Cambril de Montserrat, tret de l'ambient i de la vida que conviu amb aquell temple. Aquest tipus de decoració, que segueixen Darius Vilàs i alguns altres pintors, té avui gran acceptació i prestigi a l'Europa central. Les noves esglésies o les que es restauren fugen de l'altar amb pradelles i compartiments per anar a l'altar amb ara sola. En canvi, el cor o absis es decora amb tot el cercle de la vida que en el poble es desplega: els fidels es veuen representats entorn de la Creu redemptora, que tot ho domina: hi ha els cansats i els carregats, els vells i els joves del poble. En aquesta decoració es veu la figura del sacerdot, que porta el calze a la mà; el jove dallaire amb l'eina al coll; el vellet tremolós i el jove vestit de soldat. Més amunt, la figura d'una jove pagesa, que duu una criatura cap a la creu; la velleta amb el bastó a la mà acompanyada del nét petit; i, al fons, una religiosa tanca la mística processó. Una església decorada així és sumament edificant. Els fidels hi aprenen el temor de Déu i el bon gust; a la vegada se'ls educa per a portar a la pràctica un vigorós i heroic Cristianisme.

Tant de bo que els nostres artistes, molts dels quals han perdut la fe amb tot i voler-se dir cristians, trobessin en les manifestacions de la vida religiosa popular una deu d'inspiració: la Fe perduda.

Vida Catòlica

Ciutat del Vaticà. — *Homenatge a Pius XI.* El Papa ha complert 80 anys. Aprofitant aquesta avinentesa, el dia 31 de maig es reuniran, a Roma, representants de l'Acció Catòlica de tots els països per a tributar un homenatge al gran Papa Pius XI. Pocs pontificats ha tingut l'Església catòlica tan fecunds en benediccions del cel com aquest. Notem els fets més culminants: els dos anys jubilaris amb les notables canonitzacions; augment i intensificació de les activitats missionals; vigilància per a la formació i santificació de la clerecia; per l'embelliment dels temples i del culte; les encíclicues notabilíssimes sobre l'educació cristiana, sobre el matrimoni cristià, sobre el problema social i sobre el sacerdocí. Demés, són obra de Pius XI la solució de la qüestió romana amb el tractat del Laterà i la Creació de l'Acció Catòlica, aquesta institució meravellosa que tant grans resultats ha de donar a la vida catòlica dels nostres temps.

El Papa ha fet coincidir el dia del seu 80.e aniversari amb la inauguració de la gran Exposició de Premsa Catòlica a la Ciutat del Vaticà. Pius XI, acompanyat del col·legi Cardenalici, del Cos diplomàtic acreditat a prop de la Santa Seu, dels prelats domèstics, guàrdia noble, etc., va presentar-se a l'Exposició. El Comte Dalla Torre, en un parlament adreçat al Papa, digué que a l'acte inaugural

assistien periodistes de 45 nacions; que per conducte de la Premsa catòlica fan que la veritat i la doctrina de l'Església irradin per tot el món.

El Papa va adreçar unes paraules de benvinguda als cardenals, al cos diplomàtic, als periodistes, i va deplorar l'absència de dos grans països, Rússia, la posseïda del furor contra Déu, que ha destruït i va destruint encara totes les manifestacions de vida religiosa, especialment catòlica, i Alemanya, on, per artificioses identifications entre religió i política, no és permesa l'existència d'una Premsa catòlica. Demés digué el Papa que l'enemic més perillós que hi ha avui és el comunisme en totes les formes, manifestacions i graduacions en què s'ha assajat, tal com s'ha pogut comprovar a Rússia, a Mèxic, a Espanya, a l'Uruguai i al Brasil. El Papa va acabar amb aquestes paraules: al crit horrorós dels sense Déu nosaltres contestem: «Senyor, quedeu-vos amb nosaltres, perquè una negra vesprada sembla que anunciï una nit tenebrosa que embolcalla l'univers; Senyor, quedeu-vos amb nosaltres, i, així, vostra llum ens guiarà al mig de les tenebres».

Crònica de la Setmana

Un compàs d'espera. — *Un cop portada a cap l'elecció de Cap de l'Estat, s'hagué de resoldre la crisi governamental, conseqüència d'haver quedat el Govern sense el seu President efectiu i conseqüència d'haver de comptar el Govern nou amb la confiança del nou President de la República. L'encàrrec de constituir el Ministeri va ésser conferit al socialista senyor Prieto, primer, i al senyor Martínez Barrio, després. El primer el refusà perquè, donat l'estat de coses del partit socialista, no li semblà bé utilitzar per a governar un instrument polític desfet per discòrdies interiors; i el segon, com a cap del grup d'Unió Republicana, cregué que calia oferir el poder al grup més nombrós de la Cambra, que és el d'Esquerra republicana espanyola, com així es va fer tot seguit.*

Però en aquest grup hi havia distints petits caps que tots ells es sentien aptes per a portar a cap la difícil tasca de cap del Govern en aquest moment polític. I així fou com, oferta la presidència a l'ex-ministre de Governació senyor Casares Quiroga, el senyor Domingo no acceptà de continuar a la seva Cartera, i restà al marge de l'equip governamental, si bé fent declaracions continuades d'esperit de disciplina i de conformisme a la situació de coses, segons derivava de la solució donada a la crisi. Amb quina sinceritat?

El Ministeri fou constituït, canviant bon nombre de titulars de Carteres, i entrant uns quants Ministres nous com els senyors Giner de los Ríos, Lluhi i Vallescà, Moles, etc. I quina impressió ha produït a l'opinió en general aquest Ministeri? Val a dir que bon xic pessimista, puix que es tracta de Ministres nous, no assajats encara, o es tracta d'altres que al front de les respectives Carteres no han donat el rendiment que calia esperar en un moment greu com el d'ara, sobretot fora de Catalunya, on no hi ha cap situació estable ni cap ordre jurídic durador. Excellirà en la seva difícil tasca el senyor

Moles, que és el qui majorment ha de portar el pes de les coses de la situació per les necessitats urgents i de molt abast de l'ordre arreu de la Península? El dit advocat de Barcelona ha demostrat condicions d'energia i de serenitat en altres llocs que ha ocupat; però no ha estat cap vegada al front del Departament ministerial que ara ocupa, i que és el de major responsabilitat en l'hora actual, donades les inquietuds existents arreu d'Espanya. Veurem si el senyor Moles aconsegueix, si més no, la pacificació material del país, ja que la pacificació dels esperits ha de fer-se, en tot cas, amb la tasca conjunta dels governants, que, per ara, no s'endevina favorable a dita pacificació per cap dels seus costats.

El Parlament reprèn les seves sessions aquesta setmana. Fa més de tres mesos que va ésser elegit, i cal dir que la seva tasca fins ara no ha estat altra que la d'unes quantes interpellacions d'ordre polític, però no ha donat cap resultat en ço que es refereix a l'aprovació de lleis, sobretot en l'ordre econòmic, que són les de caràcter més urgent, ja que la crisi es va estenent a passes de gegant per tot el país. Es diu que l'activitat ara serà enorme; es tracta de celebrar sessions nocturnes i tot. El que cal és que la dita tasca sigui, no sols accentuada, sinó fecunda per a la pacificació del país; sense aquest requisit, ni els problemes d'ordre econòmic ni els problemes de treball ni cap problema no ha de trobar solució.

Les divisions dels socialistes. — Segueixen a l'ordre del dia. No hi ha una edició dels dos diaris socialistes en què no es publiquin notes atacant mútuament alguna de les dues tendències; i en el míting donat diumenge, dia 17, a Egea de los Caballeros, els atacs dels senyors Prieto i Peña als amics de Largo Caballero es feren manifestos i ben clars. Quina de les dues tendències arribarà a triomfar? Es diu que el Congrés del mes de juny ho dirà d'una manera definitiva, encara que, per ara, la tendència de Prieto sembla guanyar terreny entre els elements polítics, i la tendència Largo Caballero sembla guanyar-lo majorment en el terreny dels afiliats al partit en general.

Mestrestant, els elements sindicalistes o anarquistes de la C. N. T. propugnen per la seva unió amb les agrupacions socialistes; però la dita unió sembla també resultar bon xic difícil: en el míting celebrat també el dia 17 per aquests elements, a la Plaça de braus, de Barcelona, es feren ben patents les diferències i les reserves posades a la dita unió; tot el que fa preveure que si la mateixa s'obté, haurà d'ésser molt superficial, lleugera i de molt poca durada.

Poques vegades s'havia parlat més de la necessitat de la unió dels partits obreristes, però poques vegades s'havia vist més llunyana la dita unió, afortunadament. És cosa ben certa que la mateixa no més es pot aconseguir momentàniament pels efectes d'un moviment circumstancial, però no s'aconseguirà per a una tasca de durada, única que podria resultar fecunda per a la finalitat que uns i altres persegueixen.

Com poden suposar els lectors, no ens entristeix precisament la dita manca d'unió. Manca d'unió que també es manifesta al si de la Unió Socialista de Catalunya — que diumenge passat en Assemblea general va aprovar una proposició demanant l'allunyament del partit en les tasques del

Govern de la Generalitat, en el que hi té ara com a representant el senyor Comorera — i que es manifesta fins i tot en la Unió de Rabassaires de Catalunya, en la Junta general de la qual, també celebrada el mateix dia 17 últim, es va aprovar una proposició de desconfiança vers el que fins ara havia portat les activitats d'aquest grup agrari, el diputat senyor Aragai.

L'estat general de descomposició en què es troba el país no deixa de reflectir-se d'una manera ben completa en l'estat dels partits obreristes i revolucionaris, que són, en definitiva, els que dins els elements esquerrans compten amb la veritable força de l'opinió popular.

La feina del Parlament de Catalunya. — El Parlament de la Generalitat es troba en ple període de sessions. I amb tot, la seva feina resulta tan estèril com la mateixa del Parlament de la República. Debats inacabables respecte a afers polítics; interpellacions en què es tracten de justificar posicions adoptades amb motiu d'esdeveniments d'aquest caràcter, etc.; tot es fa, menys una tasca fecunda i positiva, que seria la que necessita el país.

El Parlament català té inacabada la llei municipal; té a les portes la discussió d'una llei electoral del propi Parlament; té infinitat de tasca a fer en matèria d'hisendes locals, de problemes de tota mena (que encara que les seves facultats siguin reduïdes, no deixen d'existir dits problemes), i no fa res per a recibir en cap de les dites qüestions. La seva labor és fortament infecunda, i no sembla sinó que ni el temps ni la urgència dels problemes siguin valoritzats pels diputats de la majoria, que no posen interès en res que tingui un caràcter de reconstitució de la personalitat jurídica i social del país que tenen encomanat.

A més, la crisi produïda per la sortida del senyor Lluhi, qui va deixar el càrrec de govern que tenia a Catalunya per acceptar-ne, com un simple ascens, altre de govern a la República, ha vingut a complicar bon xic les coses, ja que tots els esguards dels diputats majoritats es giren vers la substitució del dit conseller, que sembla es disputen alts caps del grup esquerrà en les seves diverses matisacions.

La substitució de l'ensenyança religiosa. — Mentrestant, es porta a cap la dita substitució, que tant de mal fa als catòlics i a la llibertat de consciència dels ciutadans, arreu del país. El senyor Domingo va emprendre amb el dalit que li és propi la dita campanya, i és de creure que el seu substitut senyor Barnes, plenament identificat amb el seu antecessor en aquest punt, prosseguirà la mateixa amb tota l'empenta que pugui.

Ja sabem de molts llocs on les Congregacions religioses han estat privades de l'ensenyament, i els han estat fetes ofertes per a vendre o arrendar els locals dels col·legis a l'Estat. I fins a Catalunya hem pogut tenir a la vista, dissortadament, els casos de Torredembarra, de Constantí, de Manlleu, i d'algunes poblacions més o menys importants del territori de Girona, en què la substitució es tracta de portar-la a cap o ja hi ha estat portada.

Per quina raó? A Barcelona, precisament aquests dies, han aparegut pels carrers cartells de

propaganda d'una entitat que clama per la creació d'escoles, i es diu que hi ha cinquanta mil nens que no en tenen. Per què el Govern es dona tanta pressa, doncs, a fer que el nombre d'aquests nens vagi augmentant progressivament? Se'ns dirà que la Constitució priva les Congregacions d'establir escoles o de tenir-les obertes. Però la Constitució fa cinc anys que es va promulgar, i fins ara ningú no havia cregut que el nombre d'escoles ni el de mestres fos suficient per a posar en pràctica els preceptes constitucionals. Com és que de cop i volta aquells preceptes s'actuen d'una manera tan ràpida i sense miraments?

El sectarisme és un mal per al país; i ho és majorment en circumstàncies com les d'ara, en què el desbordament és general en tots els estaments, i més en els que propugnen per una revolució, no pas feta en les lleis, sinó clarament al mig del car-

rer. Es vol que l'adopció de les conclusions del programa del Front Popular sigui un fet? Però tingui's en compte que de tres mesos ençà Espanya ha sofert un canvi radical, i que les conclusions d'aquell Front no han de portar el país vers la seva pacificació ni han de consolidar institucions de camina, ni socials ni polítiques. És que el sectarisme ha de regir entre nosaltres com única llei, doncs?

I la llibertat de consciència dels pares dels infants, on resta? Per què el pare que vol que el seu fill sigui educat segons una certa concepció de la vida, no pot fer-ho? Quina llei hi ha que així ho pugui establir? A més, tingui's en compte que avui són milers i milers els infants l'educació i la instrucció dels quals no costa cap despesa a l'Estat. I donada la crisi actual i l'estat de les finances del país, per què el Pressupost ha de carregar aquests milions de despeses per educar aquells infants?

El salario familiar. Teoría y práctica. Por Bartolomé Quetglas Gayà, Phro. — 146 pàgs. Biblioteca «Temas Sociales», Palma de Mallorca. Presentada per Editorial Políglota.

La sociologia catòlica és considerada per molts, àdhuc catòlics, com un bell recull de lirismes, sense possibilitat d'aplicació pràctica, car els patrons — diuen — han de negar-se sistemàticament a tota millora que no els sigui imposada coactivament, o bé l'estat de la indústria no permet aguantar les càrregues obligatòries amb altres de bon grat acceptades.

No obstant, les Encíclics s'han escrit per a ésser portades a la realitat; i si a Espanya anem enrera, és culpa nostra, i no pas falta de fecunditat de la doctrina, car en altres països ha donat fruits esponsorosos.

Aqueixes consideracions se'ns venien al magí en llegir la documentada obra del Rev. Quetglas. *El salari familiar*, que a Espanya tot just ara i amb molta timidesa es comença a assajar, ha estat posat en pràctica fa alguns anys a França, Itàlia, Àustria, Bèlgica, Alemanya, Anglaterra, etc.; i és molt digne de notar que arreu va començar amb caràcter *absolutament voluntari*, implantat per grups de patrons selectes, autènticament catòlics; i el salari familiar prengué tot seguit gran volada, i acabà per convertir-se en institució obligatòria, quan ja s'imposava eliminar els pocs rebecs, que en això, com en tot, sempre n'hi haurà.

El llibre del Rev. Quetglas és d'una gran claredat i d'una grandíssima força de persuasió. Concís,

sense erudicions, de cara a patrons i obrers, el lector hi trobarà tot allò que ha de menester per a orientar-se doctrinalment sobre la matèria (teoria) i per a entrar en el terreny de les realitzacions (pràctica). S'hi descriu en detall tot el que són les Caixes de Compensació a França, model de les altres, i, més lleugerament, el que hi ha en altres nacions, àdhuc a Espanya. És obra que recomanem a tots aquells que de veritat s'ocupen en la solució catòlica dels problemes socials.

La Comedia Humana. William E. Blakely. Cuentos, Cuadros y Escenas, versión castellana de José E. Soler, 2.ª edición. — Editorial Poblet, Buenos Aires. 240 páginas.

Fa cosa de mig segle que certs sectors de la clerecia es distingien per l'art de saber «contar». Hi havia canonges i rectors que havien heretat, segurement dels «abbés» francesos del segle XVIII, tot un anecdotari que feia que les llurs «causeries» fossin instructives, atraients i delicioses. Molts recorden encara la conversa suggestiva i atraient de l'inoblidable Canonge Collell, admirablement descrita per Pérez Olaguer.

Blekely, que és per a nosaltres un nom desconegut, se'ns presenta com un d'aquests antics «mossens» de conversa atraient i simpàtica que, en frases curtes i plenes de saviesa ens conta un bell anecdotari de «Maravillas del Mundo» (cuentos relampagos), «cuadros minúsculos» i «escenas microscópicas».

INVERSIONS DE CAPITALS EN VALORS RENOVACIO I VIGILÀNCIA DE CARTERES

CONSULTES SENSE COMPROMÍS

L. Gomis

Corredor de Canvi i Borsa
Fontanella, 15 - Telef. 14.644

Llibres de Premis per a fi de Curs

RONDALES

	Pessetes	
	Rústega	Tela
Bons costums catalans. — Per M. B. Il·lustracions de J. Vinyals i A. Utrillo. Hi ha publicats 6 volums: 1. La Castanyada. — 2. La fira de Santa Llúcia. — 3. Nadal. — 4. Els Reis. — 5. Els tres tombs. — 6. El dijous gras. <i>Cada volum, en format gran i amb cobertes de colors.</i>	—	2,50
Historietes exemplars. — Per J. M. ^a Folch i Torres. Il·lustracions de J. Junceda. Hi ha publicats 31 llibrets, de 6 rondalles cada un. <i>Un llibret de 32 pàgines.</i>	0,30	—
<i>Un volum de 6 llibrets.</i>	—	2,50
Faules i moralitats. — Per J. Puntí i Collell, Prev. Il·lustracions de J. Junceda. 160 pàgines	—	2,—
Faules i similis. — Per Mn. Jaume Collell, Prev. 93 pàgs., gravats d'A. Utrillo.	—	1,50
Llegendes muntanyenques. — Ll. G. Constans. Il·lustracions de J. Junceda. <i>Un llibret de 32 pàgines.</i>	0,30	—
Rondalles catalanes. — Per Mn. E. Casaponce, Mn. Joan Puntí i Collell i Mn. Jacint Verdagner. Il·lustracions de J. Junceda. 14 llibrets. <i>Un llibret de 32 pàgines.</i>	0,30	—
<i>Un volum de 5 llibrets.</i>	—	2,25
Tradicions religioses de Catalunya. — Per Agna de Valldaura. Il·lustracions de J. Junceda. En 2 volums. <i>Cada volum de 32 pàgs.</i>	0,30	—

NOVEL·LETES

Animes bones (narració camperola que, juntament amb articles de miscel·lània, forma el volum III de les <i>Proses de Bon Seny</i>). — Per Jaume Raventós. <i>Tot el volum, d'unes 328 pàgines.</i>	3,—	4,50
Eustaquí (<i>Llegenda romana</i>). — Per J. Puntí i Collell, Prev. Dibuixos de J. Junceda. 158 pàgines	—	2,50
Fabiola. — Adapt. de J. Puntí i Collell, Prev. 400 pàgines, amb dibuixos de J. Junceda	3,50	5,—
Per qué esteu tristos? — Per M. Reynés Monlaur. Trad. de Maria d'Abadal. 144 pàgines, amb dibuixos de J. Guerrero	—	2,25
Memories d'un cabaler. (Quadres literaris de la vida pairal catalana). — Per J. Raventós. Il·lustracions de J. Junceda. 346 pàgines	4,50	6,—
El Senyor Rector d'Ozeron. — Per Francis Jammes. Trad. de J. F. Ràfols. 260 pàgines	4,—	—
El Viatge del Centurió. — Per E. Psíchari. Trad. de T. Garcés. 132 pàgines	4,—	—

VIDES DE SANTS

L'Anima de Santa Teresa de Jesús Infant. — Pel P. I. Casanovas, S. J. 342 pà- gines, amb gravats	3,—	4,50
La Beata Bernardeta de Lourdes. — Per l'Abbé Blazy. Trad. de Josep Forn, Prevère. 180 pàgines.	1,50	3,—
Cartes, consells i records de Santa Teresa de Jesús Infant. — Trad. del Pare Lluís de Santa Teresa, C. C. 148 pàgs.	1,50	—
Fruits primerencs (Vides de Sants en la infantesa i joventut). — Per Josep Ar- deriu, Prev. 2 vols., amb gravats, de 227 i 294 pàgs. <i>Cada volum, amb cartonet.</i>	—	2,50
<i>Amb tela.</i>	—	3,75
Història d'una ànima. — Per Santa Teresa de Jesús Infant. Trad. del P. Lluís de Santa Teresa, C. C. 314 pàgs., amb gravats	3,25	4,75
Sant Gabriel de la Dolorosa. — Per Mn. Antoni Ferrer. 32 pàgs.	1,25	—
Sant Ignasi de Loyola. — Pel P. I. Casanovas, S. J. 422 pàgs.	3,—	4,50
Vida de Sant Josep. — Per J. Frassinetti, Prev. 96 pàgs., amb gravats, paper superior i tirat a dues tints	1,50	3,—
Vida de Santa Teresa de Jesús. — Escrita per ella mateixa. Traducció del P. Lluís Vidal, S. J. 400 pàgines	3,—	4,50
Vida de Santa Teresina de l'Infant Jesús. — Pel Canonge Maria Serra i Es- turí. 272 pàgs., amb gravats	2,—	4,50
Santa Teresa de l'Infant Jesús. — Per Ll. G. Otzet i Casanovas, Prev. 128 pàgs.	0,60	—

FOMENT DE PIETAT

Duran i Bas, 11 :: Telèfon 17605

BARCELONA

Tresor de la Llengua, de les Tradicions i de la Cultura popular de Catalunya

per
A. GRIERA

Vol. I: A - Azoics

Vol. II: Babaiar - Buvor

Vol. III: Ca! - Cavegol

Vol. IV: Caveguell - Cutxilla

Cada volum en 4.t passa
de tres-centes pàgines.

Preu de cada volum: 30 pessetes

Pot adquirir-se a EDICIONS CATALUNYA S.
BARCELONA, Pl, 12, i a les principals llibreries

COL·LEGIALS

El més extens assortiment en
Impermables, Capes, Trinxeres,
Abrics cauxutats estampats

CASA ROSICH

Casa fundada l'any 1850

Ronda de Sant Pere, 7 :: Tapineria, 33
Avinguda Portal de l'Angel, 25

TRANSPORTS

ANDRÉS

PREUS REDUITS

SERVEI DIARI

SERVEI RÀPID DE DOMICILI A DOMICILI

AGÈNCIES:

BARCELONA: Ample, 24 - Telèfon 21505.

VALÈNCIA: Santa Eulàlia, 10 - Telèfon 12866.

ALACANT: JOSEP BAUZÀ - Passeig Màrtires, 17 - Tel. 1517

PALMA: Galera, 5 - Telèfon 2227 (La Nova Balear)

Fidel Rodríguez. — Bot, 13

FRANQUEO
CONCERTADO

CATALUNYA SOCIAL
Carrer del Pl, 12, pral.
BARCELONA